

transit per egiptum et per illud
fluum q̄ plurima ditissima
et nobilissima mercimonia de
oriēte et india transeunt in egi
ptum carāna babilomiam et
alexandriam que de india per
vniuersum mūdum deportan
tur et deferuntur. ¶ Cetero to
ta terra arabya in qua mons
sinay est situs: ē multuz rubea
et lapides p̄ maiori parte et q̄
plurima specialia ligna q̄ ibi
dem crescunt et quicquid de ta
libus ibidem nascitur vel cre
scit et reperitur: est multum ru
beum. vnde in modū et formā
tenuissimaz radicū ibidē op
tinum et multum mimis auz
rubeum ibidem reperitur. et ibi
dem etiam in montexena sina
ragdina reperitur que mimis
laboriose et artificialiter exadi
tur et multum diligenter a mi
nistris soldani custoditur. Et
ista terra arabya quādam p̄sbi
tero iohanni totaliter pertine
bat. sed nunc pro maiori par
te ptinet soldano. sed tamē q̄
mercimonia de india transire
pmittantur pacifice et p̄pter
alias causas soldanus ex illa
terra arabya dat tributū p̄sbi
tero iohanni in p̄ntē diē. h̄ vt
ad p̄positū redeat. ¶ **C**arxi
Tem in secūda india fuit reg
num godolpe in quo tempibz

natiuitatis domini regnauit.

Balthasar qui domino thuz
obtulit cuius etiā inter alias
terras fuit illud antiquū regnū
saba in quo plus q̄ in alijs ter
ris et partibus orientis specia
liter crescunt q̄ plurima nobi
lissima aromata et specialiter
plus q̄ in alijs mundi parti
bus crescit ibidem thuz quod
extillat ex specialibz arboribz
in modum gūmi et in alijs ter
ris parum vel nil reperitur.:

¶ **I**tem in tercia india fuit
regnum tharsis in quo tēpori
bz natiuitatis domini regnauit
Jaspar qui domino miriam
obtulit cuius etiā inter alias
diuersas terras fuit illa famo
sissima insula egrisoulla voca
ta in q̄ nunc corp̄ beati thome
apli q̄escit in q̄ etiam pl̄ q̄ in
alia mūdi pte vel terris crescit
mirra et crescit sup libas in mo
dū spicaz adustaz formatas
in maxima quātitate et dū in her
bis matuescit: est tā mollis q̄
vestimentis transeuncū se co
nectit. et extūc q̄ plurime zone
et corde p̄ ipsas herbas trahū
tur et illis sicut cera mollis ab
strahitur et exprimit et eod̄ mō
et forma crescit thimiamen.

¶ Quapropt̄ ex maḡ p̄uidē
cia et p̄destiacōe diuina nouim̄
fore sc̄m q̄ h̄j tres reges gl̄osi

9

Melchior Balthasar et Iaspar ex tribus terris illis in quibus mūera crescebant que domino offerre debebant ex antiquo p̄sagio p̄phetata plus q̄ de eorum maioribus regnis debebant reges appellari. Vñ ait dauid reges tharfis et insule munera offerēt reges arabū et saba dona adducent. et eorum maiorū regnorum nomina s̄b̄ticentur. nam tūc temporis ipsi reges gloriosi ex parte eorum regnorum et terrarum fuerunt bynomij. **¶** Nam melchior rex nubye et arabum vocabatur. Et balthasar rex godolpe et saba dicebatur. Ac iaspar rex tharfis et insule egyptoulle appellabatur et regnum tharfis nominatur. quia ipsi insule fuit annexum ad differēciam aliarum ciuitatum et insularum eorum nomina specialiter exprimuntur s̄ vt ad p̄positum redeatur. **¶ Ca. xij.**

Post q̄ vt dictū ē h̄i tres reges gloriosi itaq̄ cum thesauris p̄opa et ornamentis ac comitatu et diuersa expedicōe se nobilit in omnibus et per omnia preparassent et exātes fines regnorum suorum et quibus de proposito et intencione alterius penitus ignarus propter multam et in

miam et longam inf̄ eos et terras eorum distanciam. tamen vnumquēq̄ regem et suum exercitum et comitatum et expeditionē stella eque bene precedebat et stella cū eūtibz ibat et cū stātibz stabat et de nocte nō vt lūa vel stella. sed vt sol radians in virtute sua omnia ipsorum itinera illuminabat et in omnibus ciuitatibus et vilis que tunc temporis propter pacem die noctuq̄ in vniuerso mundo non clauderentur per quas transierūt de nocte videbatur eis esse dies. Vnde homines et habitatores omnium illarum ciuitatum et locorum per q̄s et que itaq̄ de nocte transierāt vltra modum fuerūt perterriti et ammirati nam viderūt reges et maximos exercitus et comitatus cum maxima militia et expeditione per eos transire quibus per onem eorum via de nocte erat dies nesciētes unde venerūt vel quo tenderent. et de mane videbant terram in locis eorum vestigijs equorum et iumentorum conculcatam. unde omnes homines per quos itaq̄ transierant facti sunt sic i extasi et ex h̄is maxima questio fuit in populis vniuersis temporibz longis. et postq̄ h̄i tres reges gl̄osi fines regnorum

fuerunt egypti et ad alias terras et regiones ignotas peruenit: extunc per omnes aquas deserta montes planities et valles et paludes horribilissimas absque aliquo impedimento transierunt. si erant eis omnia prava in directa et aspera in vias planas et nusquam de die vel nocte quiescebant vel suspicia capiebant. si tamen ipsi quod eorum exerat et expeditio et ipsorum equi et omnia eorum animalia et iumenta absque cibo potu et pabulo quousque bethleem peruenire permanserunt et ipsis omnibus in via nisi una dies uniuersum videbatur et sic deo et stella duce tercio decimo die natiuitatis domini orto iam sole de terris et regnis eorum in iherusalem peruenire de quo nulli dubium. Nam adhuc maria et infantulum ipsum in loco et spelunca qua natus fuerat in presepio inuenerunt et de tam breui et celeri eorum transitu multi libri mirantur. Nam aliqui libri dicunt eos in dromedaribus et alij libri dicunt per hunc et illum modum in iherusalem et bethleem eos tam breui et celeri peruenisse. De quibus est sciendum prout dicit in omelia Grego. Si diuina operatio humana ratione comprehendere possit non esset ammirabilis: nec fides merum haberet: cui humana

ratio preberet expimentum. Nam ipse deus qui in veteri testamento abacuk prophetam de iuda in babilonia et caldeam ad danielum in lacu leonum ultra centum diebus in exitu et reditu cum capitulo duxit et reduxit et festum ipsum in locum suum restituit et reduxit. Ipse idem deus in instante nouo testamento: ipsos tres reges de oriente et caldea in tredecim diebus in iudeam ducere erat potes in simili absque aliquo impedimento. Et ipse deus cuius virginis partum idem abacuk in medio duum animalium expavit sic ipse etiam in signo et typo huius partus virginis seris et claustris non apertis danieli in lacu leonum prandium attulit et portauit itaque ipse idem deus in instante nouo testamento per natiuitatem suam ad humanos oculos clauso virginis utero infracto exiit et post suam resurrectionem ad suos discipulos ianuis clausis intrauit. Et sicut danieli et suis sociis in chammio ignis positus: ignis non nocuit nec odor fumi vel ignis erat in eis. Dic istorum trium regum gloriosorum temporibus beata virgo maria deum et hominem genuit et intacta permansit. Et si diligenter scriptura perscrutatur omnia que deus in veteri

10
testamēto p danielē-abacuk
a ysayam a nūcheaz a alios
seuos suos propbetas in ty
po promissit a ondit. Nec ideo
deus instante nouo testamēto
in hīs a cum hīs tribus regi
bus gloriofis primicijs genti
um a eorum uocacōne a prim
icijs ex gentibus uirginuz mi
sericorditer a totalit factis ad
impleuit a confirmauit. s̄ vt
ad ppositū redeat. ¶ **Ca. xiiij.**

Potiss̄ enim de? hos
tres reges a eorum ex
erātū sicut abacuk i
momento de oriente in iudeaz
pduxisse. s̄ licet ipse om̄ipotēs
de? ut exinamiret semetipsum
a pro nobis in uolūtaria pau
pertate humanitate a fragilita
te fueāt natus. tamen ipsaz su
am natiuitatem uoluit omni
bus demonstrare miraculose
a cum sua deitatis a maiesta
tis potēcia om̄ib? in celis et
in terris gloriose. sed ut ad p
positū redeat. ¶ **Ca. xiiij.**

Quoniam itaq? hī tres re
ges gloriofi quīs ex
itinere suo cum suo
exercitū expeditōe a comitatu
ciuitati iherusalem ad duo mi
liaria appropinquarent extūc
nebula densa a caligo tenebro
sa uniuersam coopuit terram
a in ipsa nebula a caligie stel

lam amiserunt. Vnde ait p̄sa
yas Surge illuminare iheru
salem quia uenit lumen tuum
a gloria domini super te orta ē
quia ecce tenebre cooperuerūt
terram a caligo populos a c̄.
Et cum ipsi tres reges ut supra
dictum est quūuis cum suo co
mitatu expeditōe a exercitū
ex speciali itinere prope iheru
salem uenissent. Extūc melchi
or rex nubye a arabum cū suo
exercitū primus iuxta iherusa
lem uenit a iuxta montem cal
uaie sup quem postmodū cru
cifixus est ihesus in nebula et
caligie resedit nutu dei. Et eāt
tunc temporis mons caluarie
rupis p se circa duodecim gra
duum altus super quē scelerā
ti plectebantur a interficiebā
tur. a iuxta hunc montem eāt
truium unde ibidem propter
nebulam a caliginem a uie ig
noranciaz melchior cum suis
remansit nec ulterius plus p
cessit. Et propterea postmodū
cum uenerabil' helena ipsū mō
tem caluarie a sepulchrum cri
sti a alia loca sancta in vna cō
prehendit ecclesia. Extūc post
modum presbiter iohānes et
alij principes de regno nubye
quo melchior erat rex ex hac
rupe durissima mōtis caluarie
paruam capellā laboriose ex

sculpere fecerūt quā in hōre dī
et sue mris marie et triū regum
dedicauerūt et consecrauerūt in me-
moriale sēpitnū. Et illa capel-
la p̄tinz solūmō xp̄ianis de r̄g-
no nubye qui ibidem nubya
uocantur et illis est solūmodo
specialiter deputata et uocatur
ibidē capella triū regū nubya-
norū in p̄sentē diē. Sed nūc
sarracēi ianuas ip̄si? capelle la-
pidib? obstruxerūt et illa capel-
la ē s̄bt? mōtē caluarie excisa.
Ceterz post q̄ melchior rex
nubye et arabū itaqz cū suo ex-
citu iux mōtē caluarie in nebu-
la et tēbris paz resedisset. Ex-
tūc i eadē nebula et caligie bal-
thasar rex saba et godolie cum
exercitu suo uenit ex itinere spe-
ciali et iuxta montem oliueti i
villa parua que ibidem gali-
lea uocabatur resedit in tene-
bris et remansit. Et de eadē vil-
la parua multuz loquitur euā-
gelista et sacra scriptura. **N**az
in ea apostoli et discipuli ante
resurrectionē domini et post p̄-
ter metū iudeorū extra ciuitatē
iberusalē sēp secrete ueniē cō-
fuerūt. Et i ip̄a pua villa dñs
post resurrectionē suā discipu-
lis suis sēpi? apparuit. vñ dic-
scriptura. **P**recedet uos in gali-
leā ibi eū uidebitis et pluzima
alia de hac pua villa sac̄ nar-

rat scriptura. s̄ est alia terra q̄
est prināpat? que etiā uocat̄
galilea et distat ab iberusalēz
ad tres dietas uel circa. s̄ ut ad
p̄positū redeat. **C**ar xv:
Quoniam itaqz h̄ duo re-
ges melchior et bal-
thasar in locis supra
dictis in nebula et caligie et te-
nebris s̄sistebāt: extunc pau-
latim nebula et caligo sursum
ascendebat. Sed stella nō ap-
paruit. vñ dum se p̄pe ciuita-
tem esse uidissent: extunc quis
rex de alio adhuc ignar? cum
exercitu suo uiam uersus ciui-
tatē arripuerunt. Et dum uē-
sissent ad truium iuxta montēz
caluarie: extūc iaspar rex thaz-
is et insule egrisoulla cum ex-
ercitu suo supuenit et utiqz h̄
tres reges gloriosi cum om̄ibz
eorum exercitibus et expedicio-
nibus quibus de terris et regnis
suis ex uia speciali i hoc truiuo
conuenerunt. Et licet vn? nun-
q̄ alter? p̄sonā uidisset. tñ in
oscula et amplex? ih̄iml? p̄ gau-
dio ruebāt. Et quibus diuisor̄ el-
sēt p̄diomatū et liguar. tñ vni
cuiqz uidebat q̄ alt̄ suā loq̄lā
loq̄ret et cū uisusqz alt̄i cau-
sā sui itineris exposuissz et i h̄is
p̄ oia concord assent: extunc mul-
tum leuiores et ardentiores in
eorum negocijs sunt effecti:

Et extunc nebula et caligo to-
taliter abscessit et itaqz ex ino-
pinato et improuiso orto iam
sole ciuitatem iherusalem intri-
uerunt. Et cum ipsi reges cog-
nouissent qd illa esset ciuitas
iherusalem regalis qua antea
olim predecesso es eoru et caldei
sepius obsiderunt et destruxerunt
multu sunt gauisi sperantes i
ea regem iudeorum natum in-
uenire. h de tam forti et valido
et inopinato et improuiso ipo-
rum introitu herodes et vniuer-
sa ciuitas est turbata et como-
ta. Nam tantus erat eorum ex-
ercitus expedicio et comitatus qd
eos intus ciuitas capere no po-
terat. sed pro maiori parte ex-
tra ciuitate manserunt et eam
quasi obsidione circuallaue-
runt et totaliter circūderunt.
Vn inter alia ait ysaias. For-
titudō gentium veniet tibi inū-
dacio cameloz operiet te dro-
medarij effa et madyan et om-
nes de saba venient aurum et
thrus deferentes et laudem dñi
annūciantes. oñe pecus ced ar-
cōgregabitur tibi arietes na-
baoth ministrabunt tibi. Vn
de est scienduz qd prout est su-
pradictū qd ipsi tres reges om-
nem expedicoem suam in mul-
titudine pecorum diuersoz p-
ut in ptibus illis est consuetu-

11
dinis preire fecerūt et de gene-
ribus arietum nabaoth in p-
tibus illis adhuc vndiqz com-
muniter permanserunt et sunt
magni arietes qui onem pin-
guedinem qua alij arietes in
posterioribus corpis int? ha-
bent. hanc pinguedine ipsi a-
rietes nabaoth habēt in cau-
da et quasi parū vel nichil ha-
bent in corpe. et latitudo ipsi?
caude extēdit se iuxta latitudi-
nem corarum et longitudo vlti-
medietate crurum posteriorz.
Et aliquando reperitur talis ari-
es qui cum est excoiat? qd cau-
da plus pondeat qd reliqz pars
corporis vel medietas eius. Et
ex istoꝝ arietum genere deue-
nerūt arietes siluestres qui sūt
multū magni et pingues et for-
tes habentes magna cornua
grossa et pilos vt capriolus et
in maximis turmis in simul i-
cedunt et venantur et capiunt
cum canib? et leopardis et dū
venant et curiunt per ventū per
maximū spaciū audiunt. h dū
a canibus et leopardis tenent
penitus se nil mouent vlt? defen-
dunt licet multū sint fortes. h
vt ad propositum redeat. :
¶ Diebus illis ¶ Ca. xvi. :
cum itaqz hñ tres reges vt di-
ctum est cum eoru exercitu ihe-
rusalem intrauerūt tūc herodes

erat ibidem presens iherosoli-
mis et erat ibidem a cesare et ro-
manis rex iudee constitutus et eta-
te annosus. Extunc hi reges
de rege iudeorum nuper nato ab
omnibus in ciuitate querebant
et interrogabant. vñ ait euan-
gelista. Cum natus esset ihesus
in bethleem in diebus herodis
regis iudee. ecce magi venerunt
ab oriente iherosolimam dice-
tes. vbi est qui natus est rex iu-
deorum. Vidimus enim stellam
eius in oriente et venimus ado-
rare eum. Audiens autem he-
rodes turbatus est et omnis
iherosolima cum illo et congre-
gans omnes principes sacerdo-
tum et scribas populi sciscitaba-
tur ab eis vbi christus nasceretur
at illi dixerunt in bethleem iu-
de. sic autem scriptum est per prophetam
et tu bethleem terra iuda-
nequa quam minima es in princi-
pibus iuda. ex te enim exiet dux
qui regat populum meum isra-
hel. tunc herodes clam vocatis
magis didicit ab eis tempus
stelle que apparuit eis et mit-
tens eos in bethleem dixit. ite
et interrogate diligenter de pu-
ero et dum inueneritis: renun-
ciate michi vt et ego veniens
adorem eum. qui cum audissent
regem abierunt et ecce stella quam
viderant in oriente antecede-

bat eos usque dum veniens sta-
ret supra vbi erat puer. Viden-
tes autem stellam gauisi sunt gau-
dio magno valde et intrantes
domum inuenerunt puerum cum
maria matre eius et proci-
dentes adorauerunt eum et apertis
thesauris suis obtulerunt ei mu-
nera aurum thus et mirram.

D Et hoc quod Ca. xvij.:
re isti tres reges prius
in iherusalem quam in beth-
leem venerunt. multi libri di-
uersimode declarant et expo-
nunt de quibus quamplurime cau-
se sunt scripte de quibus per
singula longum esset enarra-
re. Sed inter ceteras cau-
sas erat vna quod herodes et ciui-
tas propter introitum ipsorum
trium regum fuit turbata. quia
videbant ipsos reges esse et eo-
rum exercitum de oriente et caldea
qui ex permissione diuina ip-
sam ciuitatem ab antiquo se-
pius et terram iudee obsederant
et destruxerant et eius reges fu-
runt persecuti: quod hi regem iu-
deorum nuper nouiter et bre-
uiter natum ex remotissimis
terris et longinquissimis par-
tibus orientis et caldee ad ado-
randum puenerunt. Et quia hero-
des erat p̄selitus et alieigea a ce-
sare et romanis rex iude constitutus.

12

et de eius expressu herodes et in
dei timuerunt et de eorum vero re
ge nouiter nup nato que alij
reges adorare uenerunt non cu
rauerunt sed maior causa fuit
quod ipsi tres reges amissa stella
ex prouidencia diuina iherusa
lem ex improviso coacti intra
uerunt quia iherusalem fuit ci
uitas regalis et reges iude actu
semp in ea habitauerunt et do
ctores in lege et scribe in pphe
tis et scripturis semp specialit
in ea presentes fuerunt ut ip
si iudei et scribe natiuitatem do
mini et eius natiuitatis locum
prescientes nullam demceps pos
sent pretendere uel habere ex
cusacionem ad eorum pfidiaz
ab omnibus detestandam et fi
dem gentium roborandam. **Na**
Gregori in omel. sic ait **Jude**
os profecto bene ysaac euz ia
cob filiu suum benediceret pre
signauit qui caligans oculis
et prophetyans in presenti fili
um non uidit. cui tamen i poste
rius multa preuidit. quia mini
mum iudei prophete spiritu erat
pleni sed ceca. quia euz de quo
in futuro multa predixerunt. tunc
in presenti positum non agno
uerunt. **Nam** cristum natum
despexerunt que ante nascitur
longe prescuerunt et non solu
quia nasceret prescuerunt. s;

etiam locum ubi nasceretur ihe
rodi demonstraerunt ut ipsa
eorum sententia fieret ipsis i
testimonium damnacionis et
nobis adiutorum credulita
tis. sed ut ad propositum redeat
tur.

Ca. xviii.:
Qui itaque tres reges
de loco natiuitatis re
gis iudeorum nup no
uiter nati per herode et scribas
et doctores iudeos pleni sunt
informati et cum eorum exerci
tu et expedicionibus ab herode
et iherusalem recessissent et ciui
tatem essent egressi. extunc mo
re solito et priori iterum eis stel
la apparuit et eos sicut prius
usque in bethleem antecessit que
distat a iherusalem ad duo p
ua milia illius patrie et i ipo
itinere iuxta eundem locum et eod
em pastores quibus angelus
domini cum multitudie celestis
milicie in magna claritate na
tiuitatem domini annunciauit.
iuxta hos pastores idem tres
reges cum eorum exercitu transi
erunt et ipsi pastores cum uidis
sent stellam statim accurrerunt
et dixerunt quod in tali fulgore et
claritate ipsis angelus appa
uit qui ipsis natiuitatem domi
ni annunciauit et omnia que
ipsis ab angelo dicta fuerunt
et que secundum dictum in bethleem

viderunt et audierunt et acta fu-
erunt: per omnia narrauerunt
que ipsi reges et eorum exerci-
tus auide et libetissime audie-
runt et uerba diligenter confi-
derauerunt et ex uerbis et testi-
monio pastorum multum sunt
gausi et de allocutioe stelle et uo-
ce ex ea audita iam penitus mi-
hesitabant. **V**olunt enim qui-
dam libri in oriente quod uox ex
stella audita fuerit: etiam uox
angeli qui etiam pastoribus et
ipsis regibus natiuitatem domi-
ni annunciauit et dicunt etiam
iudei in oriente conuersi quod cre-
datur inter iudeos quod angelus
qui filios israel post egressio-
nem de egypto cum columna
ignea precessit quod idem angelus
cuius uox ex stella audiebatur
etiam cum stella ipsos tres re-
ges antecessit. **N**am cum ipsi
reges itaque cum pastoribus lo-
querentur: stella magis ac ma-
gis in sua claritate fulgebat.
Et prout ait **F**ulgencius in suo
sermone. **H**ec due partes scilicet
reges et pastores fuerunt duo
parietes qui ex diuerso uene-
runt et lapidem qui factus est
in caput anguli unitate fidei
agnouerunt. unus paries uenit
ex iudeis et alter ex gentibus
longe a se diuersi erant quan-
to diuersa credebant. **P**osuit

autem in medio lapis angula-
ris qui ad se utrumque parietem
adduceret et utrumque uno nomi-
ne nuncuparet essentque unum
nomine uocabuli qui erant in
una gratia sacramenti. pro christum
enim quod est pax nostra faciens
utrumque unum iudei et gentes
facti sunt unum. **A**d lapidem
ergo angularem uterque pari-
es uenit et uerum angulum ueri-
tas fidei fecit. horum parietum
unus adductus est quando pa-
storibus iudeis christum natum
angelus nunciavit. **E**t alter pa-
ries adductus est quando gen-
tilibus magis nouum spiritus
apparuit. **I**lli scilicet pastores
fuerunt primicie iudeorum **E**t
isti scilicet tres reges fuerunt et
sunt primicie gentium. et isti
scilicet pastores de proximo sunt
adducti. et isti scilicet reges de
longe sunt reducti. prope enim
erant iudei qui christum colebant
et longe erant gentes que ydolum
seruiebant. hoc utique signifi-
cabant pastores qui nascente
christo prope sunt inuenti et magi
qui de longinquissimis partibus
orientis sunt adducti. quod tamen
uenientes licet iudei non essent tamen
regem iudeorum professi sunt et ip-
si ad adorandum uenisse dixerunt
proput dicit euangelista. **h** ut ad
propositum redeat. **Ca. xix.:**

13

Quoniam itaque hi tres re-
ges cum comitatu et
eorum exercitu a pa-
storibus datis eis muneribus
recessissent iuxta bethleem se-
esse cognouissent. Extunc rega-
libus vestimentis et alijs orna-
mentis prout nobilius et hone-
stius poterant se diligenter pre-
parabant et iterum eos stella
precedebat et quantomagis
bethleem appropinquabant
tantomagis stella in suavitu-
te fulgebat et sic eadez die quoniam
hi tres reges a iherusalem ter-
ra prima recedebant extunc i
bethleem terra quasi sexta per-
ueniebant et per plateam de qua
supra dictum est que ibidem
platea cooperta vocabatur tra-
sierunt in cuius fine erat tugu-
rum et spelunca in qua christus
fuit natus et statim super are-
am que erat ante tugurium in
qua panes vendebantur stel-
la stetit immobilis et infra mu-
ros lapideos et fictiles qui ad-
huc ibidem ab antiquo pman-
serunt per modicum interual-
lum stella cum tali et tanta clari-
tate et fulgore se dimersit quod om-
nia in tugurio et spelunca fue-
runt illuminata et iterum mox i
aerem sursum ascendit et supra
locum immobilis stetit sed splen-
dore eius immensus in spelunca

remansit. Et profert ait euange-
lista. Et intrantes domum iue-
nerunt puerum cum maria matre
eius et proidentes adorauerunt
eum et aptis thesauris suis ob-
tulerunt ei munerum aurum thus
et mirram. Et exinde peruenit
in consuetudinem in partibus
illis quod nullus vacuis manibus
et absque osculatione terre ante
pedes soldani vel alicuius re-
gis in oriente ipsis loqui pote-
rit in presentem diem. Vnde fra-
tres ordinum mendicantium ip-
sis offerunt in terris et regnis
eorum poma et pira allegantes
quod aurum et argentum non possunt
possidere que cum magna reue-
rentia et humilitate a soldano
et alijs regibus christianis et gen-
tilibus reuerenter recipiuntur
et sumunt. Hinc ad propositum re-
deat. **¶ Ca. xx.**

Fulgencius inter alia
in suo narrat sermone
quod per istorum trium
regum munera in vno eodemque
christo diuina maiestas et regia
potestas et humana mortalitas
designatur et intimatur. Thus
pertinet ad sacrificium. Aurum
ad tributum. Mirra autem ad
sepulturam mortuorum. Et om-
nia hec sancta fides offerre non
desinit dum vnum eundemque
verum deum verum regem verumque

hominem credit et ipse deus qui
sibi in veteri testamento promi-
cias offerri precepit. idem de-
us homo natus promicias gen-
tium suo cultui dedicavit. sicut
ad propositum redeat. **Ca. xxi.**
Tercio die quo itaque hi tres re-
ges in bethleem dominum que-
sierunt et adoraverunt et sibi mu-
nera obtulerunt: erat ihesus in
humanitate infans in eta-
te tredecim dierum et in huma-
na persona secundum suam etatem
erat aliquantulum pinguis
et pauper culis pannis usque
ad brachia in presepe et feno
iacuit involutus. Et maria
mater eius prout etiam in alijs
pluribus exemplis et libris re-
peritur erat in persona carno-
sa et aliquantulum fusca et in
conspectu eorum trium regum
tunc pallio blaneo pauper-
culo fuit cooperta quod clausum
ante se manu tenebat sinistra
et eius caput excepta facie pa-
no lineo fuit totaliter circum-
volutum et supra presepe sede-
bat et manu dextera caput in-
fantuli ihesu leuabat. Et post
quam ipsi reges terram ante pre-
sepe et manus infantuli humili-
ter fuerunt osculati: extunc mu-
nera sua infantulo ihesu devo-
te et reuerenter obtulerunt. Et
ipsa munera iuxta caput infan-

tuli et genua sue matris in pre-
sepe deuote posuerunt et quod
de ipsis muneribus postmodum
factum fuerit: inferius audietur.
Erat autem Melchior rex ara-
bum et nubye qui domino au-
rum obtulit tunc minor in per-
sona. Et Balthasar rex godo-
lye et saba qui domino thus
obtulit erat in persona medio-
cris. Ac Jaspas rex tharsis et
infula egyptouille qui domino
mirram obtulit erat in persona
maior et ethiops niger de quo
nulli dubium. Nam inter alia
etiam ait propheta. Coram il-
lo procedent ethiopes et inimici
eius terram lingent. Veniet
ad te qui detraxerunt tibi et
adorabunt vestigia pedum tu-
orum. Erant autem hi tres re-
ges et eorum exercitus secundum sta-
turam hominum tunc tempo-
ris reliquorum in personis et
statura multum pusilli. Ita quod
omnis populus mirabatur et
hoc testimonium ipsis perhi-
bit de remotissimis et longin-
quissimis partibus orientis et
fimbis terre illuc peruenisse.
Nam quam tomagis est ver-
sus ortum solis tanto minores
et debiliores ac teneiores nascun-
tur homines. Sed herbe sunt
calidiores et meliores et aroma-
ta nobiliora et meliora existunt.

NB. ✱